

GDBT/Nord-Trøndelag reinsamelag
IN-bygget
7870 Grong

Snåsa 25.3.2012

Miljøverndepartementet
Avdeling for naturforvaltning
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Høringsuttalelse til endring i rovviltforskriften – bestandsmål for bjørn

GDBT/Nord-Trøndelag reinsamelag har følgende innspill til Miljøverndepartementets (MDs) høringsforslag til endringer i rovviltforskriften:

Bakgrunn:

MDs høringsforslag er begrunnet i punkt 2.1.3. i rovviltforliket, jfr. representantforslag 163 S (2010-2011), der det foreslås at det nasjonale bestandsmålet for bjørn reduseres fra 15 årlige ynglinger til 13 årlige ynglinger. Med grunnlag i Direktoratet for naturforvaltnings (DNs) faglige tilråding, foreslår MD en reduksjon av bestandsmålet med én yngling i region 7 og én yngling i region 8. MD foreslår også at vedtaksmyndigheten for bjørn legges til rovviltnemndene når det er 10 ynglinger eller mer av bjørn i Norge.

GDBTs/NTRs forslag:

Vi tilrår MD å redusere det regionale bestandsmålet for region 6 til to, alternativt tre årlige ynglinger av bjørn, og støtter samtidig forslaget om regional forvaltning ved 10 årlige ynglinger av bjørn i Norge. Vi forutsetter like fullt at regional rovviltnemnd overtar forvaltningsansvaret når regionalt bestandsmål er oppfylt, jfr. forlikets punkt 2.1.3.

Underbygging og begrunnelse:

Bakgrunnen for Stortingets énstemmige rovviltforlik var bl.a. det uakseptable skadeomfanget på beitedyr i utmark, med bjørn som skadeårsak. Trass i rovviltnemndenes arealdifferensiering, bruk av forebyggende og konfliktdempende midler samt skadefelling av enkeltindivider, viste statistikken for tapsnivået en fortsatt stigende kurve. Samtidig med dette var ennå ikke bestandsmålet for bjørn nådd i noen av de aktuelle regionene, og en måtte derfor se for seg at tapene i årene framover fortsatt ville stige.

Det er derfor viktig å ha klart for seg at Stortingets begrunnelse for en reduksjon i bestandsmålet **ikke** var for å oppnå en raskere oppfyllelse av de regionale og nasjonale målsetningene mht ynglinger, men for å forsøke å redusere tapsnivåene.

I innledningen til stortingsforliket påpekes flere ganger forvaltningens krav om å ta hensyn til den todelte målsetningen etter forliket av 2004. I dette ligger et hensyn til å bidra til levedyktige bestander av de store rovviltartene i norsk natur, samtidig som det likeledes skal tas hensyn til å sikre levedyktig næringsvirksomhet i landbruket, og enkeltmenneskers og lokalsamfunns livskvalitet i områder med rovdyr.

Fra reindriftsnæringas side vil vi i den sammenheng vise til flere av punktene i forliket: I punkt 2.1.3 understrekes det at «...*Der bestandsmålet ikke er nådd skal oppbyggingstakten ta hensyn til nødvendig tid til tilpasninger for beitebrukerne ok lokalsamfunnene generelt.*» Dette innebærer etter vårt syn at hensynet til skadesituasjonen må komme før hensynet til å oppnå bestandsmålene, i sterk kontrast til synet i DNs faglige tilrådning.

Videre står det i punkt 2.2.8 at »...*situasjonen for sørsamisk tamreindrift skal sikres gjennom nødvendige tiltak...*», samt i punkt 2.2.19 at «*Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområder for tamrein.*»

MDs høringsforslag oppfyller ingen av disse kravene.

Vi vil i den sammenheng vise til brev fra Reindriftsforvaltningen i Nord-Trøndelag til Rovviltneimnda i region 6, datert 12.08.2011;

Vedrørende rovviltforliket og forholdet til kalvingsområder for tamrein.

I dette brevet understrekes det at tilnærmet alt kalvingsland i Nord-Trøndelag (hvor også bjørnesonen er plassert) enten ligger innenfor ynglesonen for bjørn, ynglesonen for jerv, eller i kombinasjon mellom flere av ynglesonene for hhv bjørn, jerv eller gaupe (se kart nedenfor). Dette faktum innebærer at det i disse områdene ikke er rom for å gjøre skadereduserende uttak som monner. Skadefelling kommer ikke inn under denne kategorien!

Det bør for øvrig nevnes at ynglesonene for bjørn i regionene 5, 7 og 8 er holdt utenfor reindriftens kalvingsland.

Bestandsmål for Nord.Trøndelag

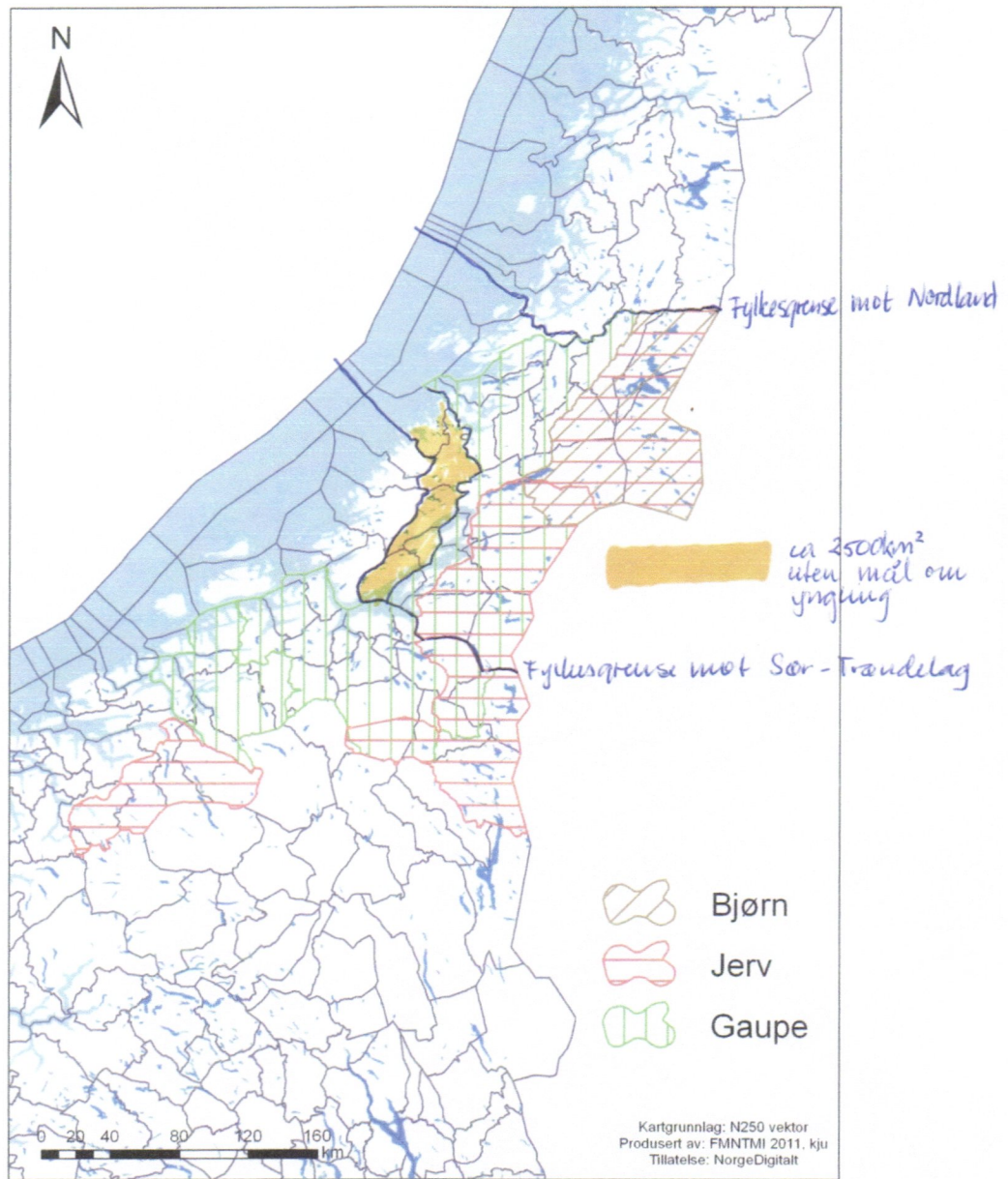
6 ynglinger av gaupe

4 ynglinger av jerv

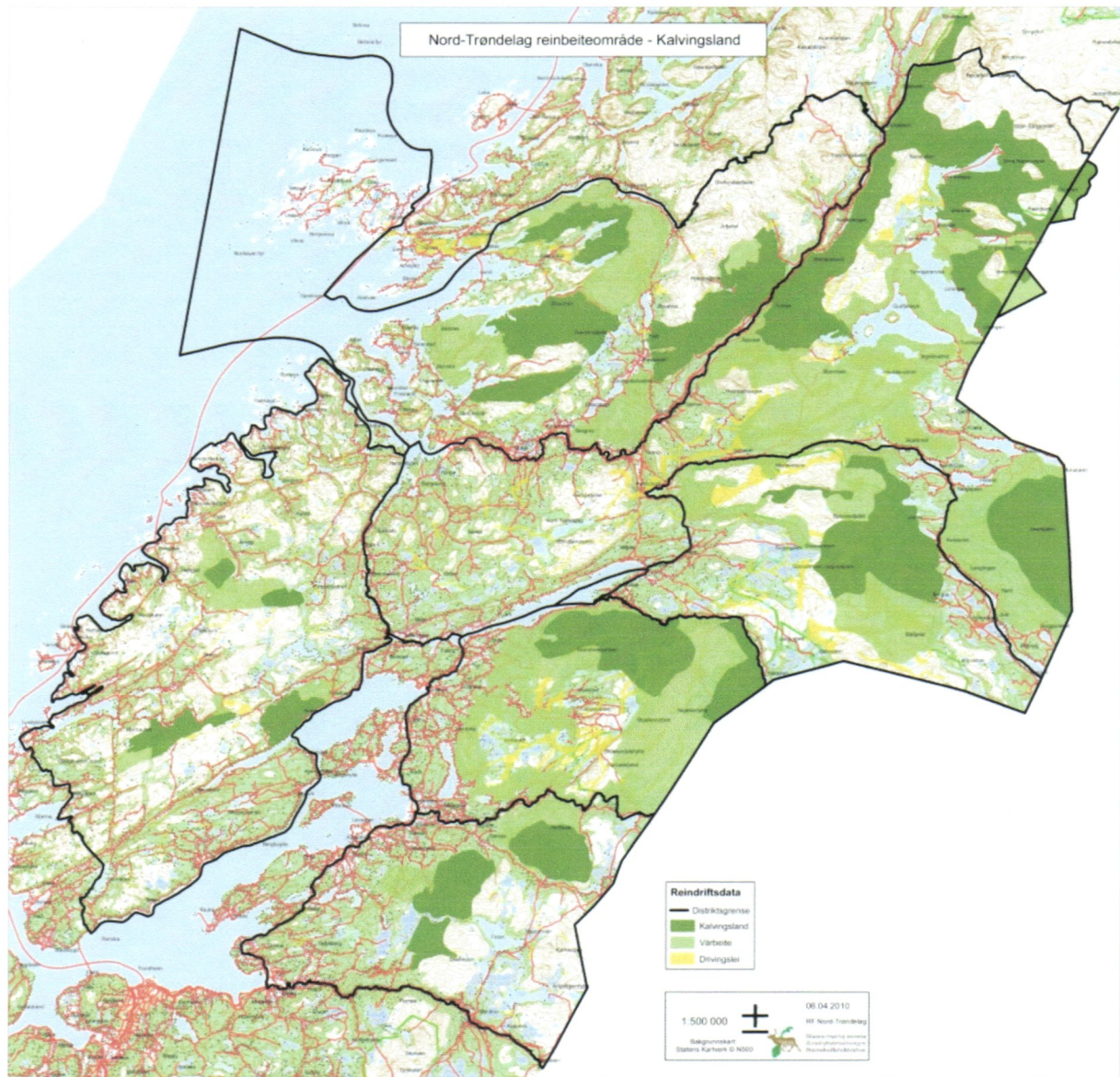
4 ynglinger av bjørn

Som kartet nedenfor viser, er det ikke mye ledig areal i fylket som kan oppfylle ambisjonene i punktene 2.2.8 og 2.2.19, når bestandsmålene er så høye som dette.

Yngleområder for rovvilt i region 6

Kalvingsland for reindrifta i Nord-Trøndelag

Antall rein på beite og tapstall for rein i Nord-Trøndelag

	<i>Sluppet på beite</i>			<i>% Tap på utmarksbeite</i>		
	<i>2001</i>	<i>2005</i>	<i>2010</i>	<i>2001</i>	<i>2005</i>	<i>2010</i>
Sau	40598	36639	32336	6,5	8,5	10,6
Vårflokk rein	13800	12400	13000	18	18	25

(Reintall hentet fra Ressursregnskapet for reindriften, Reindriftsforvaltningen)

Av disse rein har 8000 kalvingsland i yngleområdet for bjørn.

<i>Distrikt</i>	<i>Reintall</i>
Østre Namdal	4200
Låarte/Luru	1950
Skjækerfjell/Skæhkere	1900
Totalt	8050

(Reintall hentet fra Ressursregnskapet for reindriften, Reindriftsforvaltningen)

I tillegg kan det nevnes at Jijnjevaerie Sameby, med en vårflokk på 4800, i samarbeid med Østre Namdal rbd har beiterett i Hestkjølen (Lierne nasjonalpark) vår til høst. De har tradisjonelt brukt dette beiteområdet til cirka halvparten av flokken i kalvinga, men de siste år gjeter de reinen inn i Sverige rett før kalving, pga at de ikke får skadefelling på norsk side, men derimot skydds jakt på svensk side ved skade til bjørn.

<i>Fylke</i>	<i>Vårflokk</i>	<i>Tap %</i>
Nord-Trøndelag	13.000	25
Sør-Trøndelag	14.000	12

Tabellen over viser at det er et betydelig antall rein på beite hele året i både Sør og Nord-Trøndelag. Tapstallene viser at det er i Nord-Trøndelag vi finner de største tapa, over det doble av sørfylket. At bjørn kan gjøre store innhogg i kalvingsområdene for rein er klart dokumentert gjennom nye studier i det *Skandinaviske bjørneprosjektet* i Sverige. Det viser seg at bjørn kan ta et stort antall nyfødte kalver på kort tid (jfr. tabell under). Størsteparten av disse tapa forblir udokumenterte da det blir lite eller ingen kadaverrester igjen etter slike angrep. Men de er likevel reelle.

Sammanställning av besökta minutkluster 2011-07-07

Björn	Kluster	Renkalvar	Annat
Haaku	64	23	1 älg, 2 renar
Lismi	149	32	2 älgar, 2 renar
Maisa	78	25	4 renar, 2 älgar
Saanio	4	0	0
Bruki	30	5	1 ren
Jovva	88	38	1 gädda, 1 älg
Säke	145	25	2 renar
Tjirsa	24	4	1 ren
Tjärggat	35	3	0
Balja	34	10	1 ren
Kanti	0	0	1 älg
Summa	651	165	13 renar, 7 älgar

Tabell med antal besökta minutkluster, björndödade renkalvar och andra byten. De tre översta björnarna finns i Gällivare skogs, de övriga i Udtja.

Link: <http://bjornpredation.blogspot.com/2011/06/bjornarnas-predationstakt-pa-renkalv.html>

Som kartet over regionen viser, er det kun 10 – 15 % av arealet i fylket som ikke er definert som ynglesoner for rovvilt. Uten å bagatellisere problemene for sauene, er det likevel på sin plass å understreke at reindriftnæringa i fylket er i en ytterst kritisk situasjon, både med tanke på de store tapene, men også med hensyn til de manglende mulighetene for å kunne gjøre noe med dem. Etersom en såpass stor andel av reindriftnens arealer er omfattet av rovdrysoner, er det små sjanser for å få gjennomført skadereuserende uttak som monner. I tillegg må man også ha med seg det faktum at hverken dagens eller et ev redusert bestandsmål

for bjørn ennå er nådd (man må m.a.o. fortsatt regne med økte tap), en ørnebestand som det ikke drives noen form for forvaltning av, samt betydelige rovviltbestander på svensk side som årlig eksporterer deler av sitt overskudd til Nord-Trøndelag.

Konklusjon:

Dersom forvaltninga av bjørn skal være i samsvar med de intensjonene Stortinget vedtok i sitt forlik mht punktene 2.2.8 og 2.2.19, må bestandsmålet for Nord-Trøndelag/region 6 gjenspeile dette. Det vil ikke være mulig for fortsatt bærekraftig sørsamisk tamreindrift i fylket med mindre tapene reduseres drastisk. Dette innebærer at bestandsmålet for bjørn må reduseres med 2 årlige ynglinger i region 6.

GDBT/Nord-Trøndelag Reinsamelag

Mattias Jåma, leder (sign)

Alf Trygve Nielsen, rovviltkoordinator

